ЛИТОВСКІЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФФИЦІАЛЬНАЯ ГАЗЕТА.

№ 30.

KURYER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Пятница. 15-го Апрѣля — 1838 — *Wilno. Piątek. 15-go Kwietnia.*

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Вильна, 14-го Апрѣля.

Высочайшимъ Указомъ даннымъ Правительствующему Сенату въ 27 день минувщаго Марта, состоящему въ Министерствѣ Финансовъ по особымъ порученіямъ Коллежскому Совѣтнику Князю *Трубецкому*, повелѣно быть Виленскимъ Вице-Губернаторомъ.

(*В. Г. В.*)

Санктпетербургъ, 4-го Апрѣля.

— Г. Статсъ-Секретарь Танѣевъ отношеніемъ отъ 13-го Марта сообщилъ Г. Министру Юстиціи, что Государь Императоръ, по представленію Генералъ-Губернатора Генералъ-Адъютанта Князя Долгорукова, въ награду отличной службы и трудовъ по дѣламъ устроенія Таурагенскаго шоссе, Всемилостивѣйше пожаловать изволилъ: Секретаря Канцеляріи Виленскаго Военнаго Губернатора, Коллежскаго Ассессора *Корецкаго* и Бухгалтера шоссейнаго Комитета 12-го класса Онуфрія *Янчевскаго* въ слѣдующіе чины, а помощника Инженера Фердинанда *Морино* въ 14-й классъ.

Г. Статсъ-Секретарь Танѣевъ отношеніемъ отъ 14 Марта сообщилъ Г. Министру Юстиціи, что Государь Императоръ, по засвидѣтельствованію Генералъ-Губернатора, Генералъ-Адъютанта Князя Долгорукова, объ отлично усердной службѣ и трудахъ состоящаго въ должности Секретаря въ Канцеляріи Генералъ-Губернатора, Губернскаго Секретаря *Крикуневича* и Исправляющаго должность Казначея Канцеляріи Генералъ-Губернатора и Смотрителя Виленскаго Дворца, Коллежскаго Секретаря *Вильгоцкаго*, Всемилостивѣйше произвесть ихъ изволилъ въ слѣдующіе чины.

— Государь Императоръ, по положенію Комитета Гг. Министровъ, въ 15 й день минувшаго Февраля Высочайше повелѣть соизволилъ: въ отвращеніе на будущее время безпорядковъ и упущеній, происходящихъ или отъ недостатка способностей, или отъ невниманія къ своимъ обязанностямъ Членовъ сихъ Судовъ, кои однако жъ всегда возбуждаютъ ходатайства объ учрежденіи Временныхъ Судовъ, или усиленіи штата Судовъ постоянныхъ, въ напрасное обремененіе казны и безъ всякой въ томъ пользы для службы, въ дополненіе къ 744 ст. 2 Тома Свода Законовъ постановить правиломъ, чтобы служащіе по выборамъ Дворянства Члены Земскихъ Судовъ, не иначе могли поступать въ новыя должности по выборамъ или въ коронную службу, какъ предъявивъ аттестатъ или свидѣтельство, что лежавшія на обязанности ихъ, по званію Членовъ Земскихъ Судовъ, дѣла или кончены и кому слѣдовали сданы въ надлежащемъ порядкѣ, или по крайней мѣрѣ производились съ должною дѣятельностію и успѣхомъ; если же накопленіе дѣлъ въ Земскихъ Судахъ происходитъ отъ допущенныхъ съ давняго времени безпорядковъ; то хотя принятіе и въ семъ случаѣ нужныхъ мѣръ есть обязанность ближайшаго Начальства, но пріостановленіе выдачи увольнительныхъ видовъ послѣднимъ Членамъ, впредь до окончанія ими всѣхъ дѣлъ, должно быть дѣлаемо съ надлежащею осмотрительностію и не иначе, какъ съ особаго каждый разъ разрѣшенія Министра Внутреннихъ Дѣлъ, которому

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Wilno, 14-go Kwietnia.

Przez Najwyższy Ukaz, dany Rządzącemu Senatowi w dniu 27-m zeszłego Marca, zostającemu w Ministeryum Skarbu do szczególnych poleceń Radźcy Kollegialnemu Xięciu *Trubeckiemu*, rozkazano bydź Wileńskim Vice-Gubernatorem. (*W. G. G.*)

Sankt-Petersburg, 4-go Kwietnia.

P. Sekretarz Stanu Taniejew przez odniesienie się pod dniem 14-m Marca udzielił P. Ministrowi Sprawiedliwości, że Cesarz Jego Mość, na przedstawienie Jenerał Gubernatora, Jenerał Adjutanta Xięcia Dołhorukowa, w nagrodę odznaczającej się służby i prac w rzeczy budowania szosse Taurogieńskiego, Najłaskawiej raczył podnieść: Sekretarza Kancellaryi Wileńskiego Wojennego Gubernatora, Assesora Kollegialnego *Koreckiego* i Buchaltera Komitetu Szossejnego, 12-ej klassy Onufrego *Janczewskiego* do rang następnych, a Pomocnika Inżyniera Ferdynanda *Morino*, do klassy 14-ej.

— P. Sekretarz Stanu Taniejew przez odniesienie się pod dniem 14-m Marca udzielił P. Ministrowi Sprawiedliwości, że Cesarz Jego Mość, na zaświadczenie Jenerał Gubernatora, Jenerał Adjutanta Xięcia Dołhorukowa, o odznaczającej się gorliwością służbie i pracach zostającego w obowiązku Sekretarza w Kancellaryi Jenerał-Gubernatora, Gubernialnego Sekretarza *Krykuniewicza* i sprawującego obowiązek Kassyera Kancellaryi Jenerał-Gubernatora i Dozórcy Pałacu Wileńskiego, Kollegialnego Sekretarza *Wilgockiego*, Najłaskawiej raczył podnieść do rangi następującej.

— Cesarz Jego Mość, po nastałém postanowieniu Komitetu PP. Ministrów, 15-go zeszłego Lutego Najwyżej rozkazać raczył: dla uchylenia na czas przyszły nieporządków i uchybień, pochodzących, albo z niedostatku zdolności, albo z niepilności w swych obowiązkach Członków tych Sądów Ziemskich, które atoli zawsze powodem są do starań o ustanowienie Sądów Czasowych, albo o powiększenie etatu Sądów zwyczajnych, z daremném obciążeniem skarbu i bez żadnej ztąd korzyści dla służby, na dopełnienie 744 artykułu 2 Tomu Połączenia Praw postanowić za prawidło, ażeby służący z wyborów Dworzaństwa Członkowie Sądów Ziemskich, nie inaczej mogli wstępować do nowych obowiązków z wyborów albo do służby koronnej, jak za okazaniem attestatu czyli świadectwa, że dzieła, które powierzone były ich obowiązkom w urzędzie Członków Sądow Ziemskich, albo zostały ukończone i komu należało zdane w należytym porządku, albo przynajmniej prowadzone były z należytą czynnością i skutkiem; jeżeli zaś nagromadzenie się spraw w Sądach Ziemskich pochodzi z dopuszczonych oddawna nieporządków; tedy, chociaż przedsięwzięcie i w tym razie potrzebnych śrzodków jest obowiązkiem najbliższej Zwierzchności, ale zatrzymanie wydania attestatów ostatnim Członkóm, przed ukończeniem przez nich dzieł wszystkich, powinno bydź czynione z należytą ostróżnością i nie inaczej, jak za osobném każdy raz rozstrzygnieniem Ministra Spraw Wewnętrznych, któremu zostawić w tych zdarzeniach, gdzie podług jego

и предоставить въ тѣхъ случаяхъ, гдѣ по соображеніямъ его мѣра сія окажется несправедливою или недостаточною, изыскивать другіе для сего способы, избѣгая сколько возможно учрежденія Временныхъ Земскихъ Судовъ. (Опуб. Пр. Сен. 17 Мар. 1838 г.)

— Правительствующій Сенатъ слушали предложеніе Господина Министра Юстиціи, Тайнаго Совѣтника и Кавалера Дмитрія Васильевича Дашкова, что по поводу встрѣтившагося вопроса: лишаются ли семейства чиновниковъ, награжденныхъ при отставкѣ чинами, права на единовременныя пособія, подобно тому, какъ лишены они опредѣлительно права на пенсію? онъ Г. Министръ Юстиціи входилъ съ представленіемъ въ Комитетъ Гг. Министровъ. Его Императорское Величество, по положенію Комитета, въ 22 день минувшаго Февраля, Высочайше повелѣть соизволилъ: въ отвращеніе всякаго по сему предмету сомнѣнія, пояснить, что семейства означенныхъ чиновниковъ, соотвѣтственное разуму 1384 ст. продолженія Свода Уставовъ о службѣ Гражданской не имѣютъ права и на полученіе единовременныхъ по уставу пособій. (Оп. Пр. Сен. 21 Марта 1838 г.)

— Правительствующій Сенатъ слушали представленіе Г. Министра Финансовъ, что по поводу Высочайше утвержденнаго 3-го Ноября 1837 года Мнѣнія Государственнаго Совѣта, которымъ для облегченія земства по содержанію почтовыхъ лошадей, распространена на всѣ почтовыя станціи въ Имперіи, сила и дѣйствіе § 44-го Высочайше утвержденнаго положенія о вольныхъ почтахъ и примѣчанія къ сему §, за исключеніемъ токмо назначенной возчикамъ платы на водку, онъ Г. Министръ Финансовъ входилъ съ представленіемъ въ Комитетъ Гг. Министровъ, по положенію коего, Государь Императоръ 8-го минувшаго Февраля Высочайше повелѣть соизволилъ: 1) Предоставляемое Высочайше утвержденнымъ 3-го Ноября минувшаго года Мнѣніемъ Государственнаго Совѣта право содержателямъ почтовыхъ станцій, получать плату за смазку колесъ и повозки, включать въ условія при торгахъ на поставку почтовыхъ лошадей какъ по предстоящему съ 1839 года трехлѣтію, такъ и на будущее время, убѣждая желающихъ торговаться, сдѣлать пониженіе цѣнъ сообразно съ предоставляемыми имъ отъ проѣзжающихъ выгодами за смазку колесъ и дачу повозокъ, и опредѣляя выгодность цѣнъ общими соображеніями о цѣнахъ на хлѣбъ и фуражъ и мѣстными хотя приблизительными свѣдѣніями, о числѣ вольнопроѣзжающихъ. 2) Вмѣнить въ обязанность мѣстнымъ Начальствамъ употребить всѣ зависящія отъ нихъ мѣры, къ возможному пониженію цѣнъ, и за тѣмъ если цѣны въ сложности по всей губерніи признаны будутъ выгодными, дозволить взиманіе вновь предоставляемыхъ почтсодержателямъ сборовъ на всѣхъ станціяхъ безъ различія, не входя ни въ какія по каждому уѣзду, а тѣмъ менѣе по каждой станціи, особенныя въ семъ отношеніи распоряженія. 3) Заключеніе о выгодности цѣнъ и утвержденіе торговъ на почтовыя станціи, предоставить Губернскимъ Начальствамъ подъ непосредственною отвѣтственностію Начальниковъ Губерній. И 4) Платежъ ямщикамъ за смазку и повозки, установленныхъ Высочайше утвержденнымъ 3 Ноября 1837 года Мнѣніемъ Государственнаго Совѣта денегъ, начать съ 1-го Мая 1838 года. (Опуб. Прав. Сен. 26 Марта 1838 г.) (*С. В.*)

uwagi środek ten okaże się niesprawiedliwym, albo niedostatecznym, obmyślać inne do tego sposoby, unikając, jak można, stanowienia Czasowych Sądów Ziemskich. (Op. przez R. Sen. 17-go Marca 1838 r.)

— Rządzący Senat słuchali przełożenia Pana Ministra Sprawiedliwości, Radzcy Tajnego i Kawalera Dymitra Wasilewicza Daszkowa, iż z powodu nastałego zapytania: azali rodziny urzędników, rangą przy odstawce nagrodzonych, tracą prawo do jednorazowego wsparcia, tak, jak są pozbawieni prawa do pensyi? P. Minister Sprawiedliwości czynił przedstawienie do Komitetu PP. Ministrów. Jego Cesarska Mość, po nastałém postanowieniu Komitetu, w dniu 22-m zeszłego Lutego, Najwyżej rozkazać raczył: dla zapobieżenia wszelkiej w tej rzeczy wątpliwości, objaśnić, że rodziny pomienionych urzędników, podług brzmienia 1384 artykułu dalszego ciągu Połączenia Ustaw o służbie cywilnej, nie mają prawa i do otrzymania jednorazowych podług ustawy wspomożeń. (Op. przez R. Sen. 21 Marca 1838 r.)

— Rządzący Senat słuchali przedstawienia P. Ministra Skarbu, iż z okoliczności Najwyżej utwierdzonej 3-go Listopada 1837 roku Opinii Rady Państwa, przez którą dla ulżenia ziemstwu w utrzymywaniu koni pocztowych, rozciągniona została na wszystkie stacye pocztowe w Cesarstwie, moc i skutki § 44-go Najwyżej utwierdzonej ustawy o pocztach wolnych i uwagi do tegoż §, z wyłączeniem tylko naznaczonej płacy woźnicom na wódkę, P. Minister Skarbu czynił przedstawienie do Komitetu PP. Ministrów, po którego postanowieniu, Cesarz Jego Mość, d. 8 zeszłego Lutego Najwyżej rozkazać raczył: 1) Dozwolone przez Najwyżej utwierdzoną 3-go Listopada zeszłego roku Opinią Rady Państwa prawo utrzymującym stacye pocztowe, pobierać płacę za smarowanie kół i danie powozu, obejmować w warunkach przy targach na dostarczenie koni pocztowych, tak w następujących trzech latach od roku 1839, jako i na czas przyszły, starając się, ażeby życzący uczęstniczyć w targach, uczynili zniżenie cen odpowiednio dozwolonym dla nich dochodom od przejeżdżających za smarowanie kół i danie powozu, naznaczając dogodne ceny podług istniejących cen zboża i furażu, i podając miejscowe chociażby przybliżone wiadomości, o liczbie wolno przejeżdżających. 2) Przepisać za obowiązek władzom miejscowym, ażeby użyły wszystkich zależących od nich środków, do takiego, jak tylko można, zniżenia cen, a zatém, jeżeli ceny średnie z całej Gubernii uznane będą za dogodne, dozwolić pobierania zostawionych utrzymującym poczty poborów, na wszystkich stacyach bez różnicy, nie wchodząc w żadne w każdym powiecie, a tém bardziej na każdej stacyi, osobne w tym względzie rozporządzenia. 3) Stanowienie o dogodności cen i utwierdzenie targów na stacye pocztowe, zostawić Gubernialnym Zwierzchnościom pod bezpośrednią odpowiedzialnością Naczelników Gubernij. I 4) Płacenie woźnicom za smarowanie i powozy ustanowionych przez Najwyżej utwierdzoną 3-go Listopada 1837 roku Opinią Rady Państwa pieniędzy, zacząć od 1-go Maja 1838 roku. (Op. przez Rz. Sen. 26-go Marca 1838 r.) (*G.S.*)

Всеподданнѣйшій докладъ Г. Министра Народнаго Просвѣщенія объ экспедиціи для опредѣленія разности между уровнями Чернаго моря и моря Каспійскаго, удостоенный въ 19-й день Марта 1838 года Высочайшаго утвержденія.

Предпринятая по Высочайшему Вашего Императорскаго Величества повелѣнію ученая экспедиція къ Каспійскому и Черному морямъ привела теперь свои дѣйствія къ окончанію. Астрономы: *Фусъ младш.*, *Заблеръ* и *Савичъ*, на которыхъ было возложено это важное порученіе, возвратились въ С. Петербургъ послѣ 18-ти мѣсячнаго отсутствія, и представили общій отчетъ въ своихъ дѣйствіяхъ.

Вопросъ объ относительномъ положеніи уровней обоихъ морей рѣшенъ теперь положительно, и Геологія обогатилась достовѣрнымъ фактомъ, что на твердой землѣ стараго свѣта есть площадь, которой поверхность ниже уровня Океана. На цѣлой поверхности земнаго шара, по всей вѣроятности, не встрѣчается другаго подобнаго факта, которому примѣры, въ весьма большемъ числѣ, находятся однако на лунѣ, гдѣ необъятныя глубины опускаются ниже общей ея поверхности. Теперь остается еще очень любопытною задачею опредѣлить настоящія предѣлы и берега этого бассейна на твердой землѣ, т. е. отыскать на окружномъ пространствѣ всѣ пункты, которые находятся на одной высотѣ съ уровнемъ Чернаго мо-

Najuniżeńsze przełożenie P. Ministra Narodowego Oświęcenia o expedycyi dla oznaczenia różnicy między poziomami morza Czarnego i morza Kaspijskiego, Najwyżej utwierdzone 19-go Marca 1838 roku.

Przedsięwzięta z Najwyższego Waszej Cesarskiej Mości rozkazu uczona expedycya do mórz Kaspijskiego i Czarnego, doprowadziła teraz prace swoje do końca. Astronomowie: *Fuss* młodszy, *Sabler* i *Sawicz*, którym zlecone było to ważne poruczenie, powrócili do St. Petersburga po ośmnasto-miesięcznej nie bytności, i złożyli ogólną sprawę ze swych czynności.

Zagadnienie o względném położeniu poziomow dwóch mórz Czarnego i Kaspijskiego, zostało teraz rozstrzygnione stanowczo, a Geologia wzbogaconą została niewątpliwym faktem: że na stałym lądzie starego świata znajduje się płaszczyzna, której powierzchnia niższa jest od poziomu Oceanu. Na całej powierzchni kuli ziemskiej, podług wszelkiego do prawdy podobieństwa, nie napotyka się drugiego podobnego faktu, którego jednakże przykłady, w nader wielkiej liczbie, znajdują się na Xiężycu, gdzie nieobjętne głębiny niższe są od ogólnej jego powierzchni. Teraz pozostaje jeszcze nader ciekawém zadaniem, oznaczyć rzeczywiste granice i brzegi tej głębi na lądzie stałym, to jest: wynaleźć na całej okolicznej przestrzeni wszystkie punkta, które się znaj-

ря. Соединеніе этихъ точекъ между собою дастъ линію, за которою начинается спускъ съ поверхности, возвышающейся надъ уровнемъ Океана, въ площадь ниже зеркала моря. Очень вѣроятно, что этою линіей очертится пространство гораздо обширнѣе всей поверхности Каспійскаго моря, потому что экспедиція опредѣлила уже положеніе одного пункта, который отстоитъ отъ берега Каспійскаго моря на 63 версты въ прямомъ направленіи. Можетъ быть сіи пункты, по другимъ направленіямъ, удаляются даже на разстояніе еще гораздо значительнѣе; открыть ихъ будетъ очень не трудно въ послѣдствіи времени: для этого нужно, въ какомъ бы то ни было направленіи, подняться только на высоту 101 фута надъ дѣйствительною поверхностію Каспійскаго моря.

Теперь Астрономы-путешественники занимаются окончательными вычисленіями своихъ наблюденій, и нужно еще нѣсколько мѣсяцовъ, чтобы въ точности узнать какую обильную жатву собрала экспедиція для науки, которую она обогатила фактами важными и въ отношеніи къ разности высотъ всѣхъ пунктовъ, лежащихъ между обоими морями, и относительно возвышенія главныхъ вершинъ Кавказа, и въ разсужденіи разнаго рода барометрическихъ наблюденій, и наконецъ, касательно любопытнаго явленія миража и преломленія, и проч. Въ географическомъ отношеніи особенную важность придаетъ экспедиціи произведенное ею нивеллированіе по всей операціонной линіи между Азовскимъ моремъ и моремъ Каспійскимъ на пространствѣ 800 верстъ, гдѣ опредѣлены всѣ замѣтные и видимые въ степяхъ пункты, по обѣимъ сторонамъ, на разстояніи почти 15 верстъ. Первымъ основаніемъ для этой Географической операціи служатъ астрономическія наблюденія, которыя произведены на обоихъ крайнихъ пунктахъ линіи нивеллированія и въ разныхъ пунктахъ промежуточныхъ. Начиная съ этихъ точекъ, произведены операціи Геодозическія, и наконецъ, для подробности свѣдѣній, опредѣлено въ малыхъ разстояніяхъ посредствомъ компаса, положеніе церквей, деревень, возвышеній и холмовъ. Въ степяхъ, гдѣ населеніе такъ скудно, экспедиція опредѣлила положеніе 36 церквей, 32 селеній, 5 горъ, и одного острова на Каспійскомъ морѣ.

Всѣ эти результаты экспедиціи свидѣтельствуютъ, что Члены ея не только совершенно выполнили данныя имъ наставленія, но и собственнымъ благоразуміемъ существенно споспѣшествовали полному успѣху порученія, которое было на нихъ возложено. Зная трудности подобнаго предпріятія, отдавая полную справедливость чрезвычайной точности, съ какою исполнены всѣ части этого труда, и принимая въ соображеніе значительную обширность операціонной линіи, нельзя не удивляться, что экспедиція привела свои занятія къ окончанію въ $17\frac{1}{2}$ мѣсяцевъ, тѣмъ болѣе, что слишкомъ половину этого времени заняли переѣзды, приготовленія въ Новочеркаскѣ и перерывы, причиненные зимою и осеннею и весеннею распутицами въ степяхъ. Ближайшее изслѣдованіе показало, что время, которое собственно употреблено на главныя операціи между обоими морями, составляетъ только 7 мѣсяцевъ. Одно неутомимое рвеніе, постоянное прилежаніе въ благопріятныя для занятій мѣсяцы и непрерывное единодушіе Астрономовъ-путешественниковъ *Фуса*, *Заблера* и *Савича*, дали имъ возможность привести къ окончанію свои занятія въ такое короткое время.

Вмѣняю себѣ въ обязанность упомянуть также о Механикѣ *Мазингѣ*, который съ своей стороны содѣйствовалъ къ полному успѣху этого ученаго предпріятія не только въ качествѣ Механика, но также дѣятельнымъ участіемъ, которое принималъ въ самыхъ операціяхъ.

Въ уваженіе всѣхъ сихъ обстоятельствъ, осмѣливаюсь представить, не благоугодно ли будетъ Вашему Императорскому Величеству наградить Адъюнктъ-Профессора *Фуса* Орденомъ Св. Анны 3-й степени, Магистра *Савича* и Кандидата *Заблера* Орденомъ Св. Станислава 4-й степени; Механику *Мазингу* пожаловать единовременно изъ Государственнаго Казначейства три тысячи рублей. (*Спб. В.*)

СТАТИСТИКА,

Промышленность, Торговля и. т. д.

Отчетъ Министра Внутреннихъ Дѣлъ, за 1836 годъ.

(Продолженіе).

Нравственное состояніе народа.

При обозрѣніи происшествій 1836 года, должно съ удовольствіемъ замѣтить, что они служатъ новымъ, утѣшительнымъ доказательствомъ хорошей нравственности Русскаго народа, и врожденной любви его къ порядку, охраняемому чувствомъ вѣры и преданности къ престолу, можетъ быть еще болѣе, нежели бдительностію мѣстныхъ начальствъ.

dują na jednej wyniosłości z poziomem morza Czarnego. Połączenie tych punktow między sobą utworzy linią, za którą zaczyna się pochyłość powierzchni, nad poziom Oceanu wznoszącej się, i płaszczyzna niższa od zwierciadła morza. Wielkiém jest do prawdy podobieństwem, że linia ta obejmie daleko większą przestrzeń od całej powierzchni morza Kaspijskiego, dla tego, że expedycya oznaczyła już położenie jednego punktu, który odległy jest od brzegu morza Kaspijskiego na 63 wiorsty w prostym kierunku. Bydź może, że się te punkta w innych kierunkach oddalają na odległość daleko jeszcze znaczniejszą; odkryć je całe nie będzie trudno w późniejszym czasie: trzeba w tym celu, w jakimkolwiek kierunku, wznieść się tylko na wyniosłość 101 stop wynoszącą nad rzeczywistą powierzchnią morza Kaspijskiego.

Teraz Astronomowie-podróżnicy zajmują się ostatecznemi obliczeniami swych postrzeżeń, i trzeba kilku jeszcze miesięcy, ażeby z pewnością dowiedzieć się: jak obfite żniwo zebrała expedycya dla nauki, którą ona wzbogaciła ważnemi faktami, i ze względu różnicy wyniosłości wszystkich punktow, między temi dwóma morzami położonych, w stosunku do wyniosłości głównych wierzchołków Kaukazu, i co do różnego rodzaju obserwacyj barometrycznych, i nakoniec względem ciekawego zjawiska dwojenia się i łamania i t. d. We względzie geograficznym szczególną ważność przydaje expedycyi uskuteczniona przez nią niwellacya po całej linii operacyjnej między morzem Azowskiém a Kaspijskiém na przestrzeni 800 wiorst, gdzie są oznaczone wszystkie godne uwagi i widzialne w stepach punkta, po obu stronach, na odległości prawie 15-tu wiorst. Za pierwszą zasadę tej operacyi geograficznej służą obserwacye astronomiczne, czynione na obu skrajnich punktach linii niwellacyjnej i na różnych punktach pośrednich. Zaczynając od tych punktow, wykonane są operacye geodozyczne, i nakoniec, dla szczegółowych wiadomości, oznaczono w małych odległościach za pomocą kompasu, położenie kościołow, wsi, wyniosłości i wierzchołkow gór. W stepach, gdzie tak mała jest osiadłość, expedycya oznaczyła położenie 36 kościołow, 32 osad, 5 gór, i jednej wyspy na morzu Kaspijskiém.

Wszystkie te wypadki expedycyi świadczą, że członkowie jej, nie tylko zupełnie wykonali daną im instrukcyą, ale i własnym rozsądkiem istotnie przyłożyli się do pomyślnego uskutecznienia włożonego na nich polecenia. Znając trudności tego przedsięwzięcia, oddając zupełną sprawiedliwość nadzwyczajnej ścisłości, z jaką są wypełnione wszystkie części tej pracy, i mając na względzie znaczną obszerność linii operacyjnej, nie można się nie zadziwiać, że expedycya ukończyła swe prace w $17\frac{1}{2}$ miesiącach, tém bardziej, że więcej, jak połowę czasu zajęły przejazdy, przysposobienia się w Nowoczerkasku i przerwy, których przyczyną były zima i jesień, oraz wiosną bezdroża w stepach. Bliższe śledzenie wykazało, że czas, który właściwie użyto na główne operacye między obudwóma morzami, wynosi tylko 7 miesięcy. Sama niezmordowana gorliwość, stateczna pilność w pomyślnych dla prac miesiącach i nieustanna zgodność Astronomów podróżników *Fussa*, *Sablera* i *Sawicza*, dały im możność przyprowadzenia do końca prac swoich w tak krótkim czasie.

Poczytuję sobie za obowiązek wspomnieć także o mechaniku *Masingu*, który ze swej strony przyłożył się do zupełnego skutku tego uczonego przedsięwzięcia, nie tylko jako mechanik, ale też przez czynne uczęstnictwo, jakie przyjmował w samych operacyach.

Z uwagi na wszystkie te okoliczności, ośmielam się przedstawić: azali nie podoba się Waszej Cesarskiej Mości nagrodzić Professora Adjunkta *Fussa* Orderem Św. Anny 3-go stopnia, Magistra *Sawicza* i Kandydata *Sablera* Orderem Św. Stanisława 4-go stopnia; Mechanikowi *Masingowi* przeznaczyć jednorazowie z Podskarbstwa Państwa trzy tysiące rubli. (*G.S.P.*)

STATYSTYKA,

Przemysł, Handel i t. d.

Zdanie Sprawy Ministra Spraw Wewnętrznych, za rok 1836.

(*Ciąg dalszy*).

Stan moralności narodu.

Zastanawiając się nad wypadkami r. 1836, z radością dostrzegamy, że te służą za nowy pocieszający dowód dobrej moralności narodu Rossyjskiego, jako też wrodzonej mu skłonności do porządku, opartego bardziej może na religii i przywiązaniu do Tronu, niżeli na czujności władz miejscowych.

Число важныхъ преступленій, въ продолженіе 1836 года, вобще не увеличилось: разбоевъ и грабежей въ жилыхъ домахъ было менѣе, нежели въ 1835 (всего 73), хотя и въ семъ послѣднемъ году, число ихъ значительно уменьшилось въ сравненіи съ предшествовавшимъ временемъ; на дорогахъ и вообще внѣ жилыхъ мѣстъ,—не много болѣе (182). Убійствъ также не много болѣе противъ 1835 (1230); но въ томъ числѣ: 113 случайныхъ; 380 совершенныхъ безъ умысла, въ дракѣ или запальчивости; 327—неизвѣстными доселѣ людьми; наконецъ только 410 убійствъ доказанно умышленныхъ. Самоубійствъ, въ 1836 году, было 1432; менѣе, нежели въ 1835 году, 194. Церковной татьбы было 21 примѣръ. Поджоги открыты: въ 6 городахъ, 2 мѣстечкахъ и 22 деревняхъ.

Распространеніе и усовершенствованіе сельской промышленности.

Хлѣбопашество.

Во всеподданнѣйшихъ отчетахъ моихъ за 1834 и 1835 годы, я имѣлъ случай замѣтить, что стараніемъ министерства внутреннихъ дѣлъ для поощренія и улучшенія главнѣйшей части сельскаго хозяйства: *хлѣбопашества*, постоянно и съ видимыми успѣхами содѣйствуетъ министерство финансовъ. Считаю долгомъ нынѣ повторить сіе. Подъ вѣдѣніемъ сего министерства учрежденъ курсъ земледѣлія профессора *Шмальца* въ *Кустгофѣ* близъ Дерпта, и *Высшее учебное заведеніе*—Могилевской губерніи въ казенномъ *Горызорецкомъ* имѣніи. *Земледѣльческая газета*, издаваемая также при министерствѣ финансовъ, продолжаетъ обращать на себя вниманіе сельскихъ хозяевъ, распространяя между ними полезныя свѣдѣнія и любопытныя наблюденія. Нѣкоторыя статьи сей газеты заимствуются изъ *Журнала Министерства Внутреннихъ Дѣлъ*, которое съ своей стороны по возможности содѣйствуетъ успѣхамъ земледѣлія и точныхъ понятій объ истинныхъ потребностяхъ онаго, какъ собраніемъ и обнародованіемъ вѣрныхъ о состояніи и видахъ урожая извѣстій, такъ и помѣщеніемъ въ журналѣ своемъ всего, что можетъ обратить общее вниманіе на необходимость и средства усовершенствованій въ разныхъ вѣтвяхъ сельскаго хозяйства. Впрочемъ нельзя сомнѣваться, что надобность и важность сихъ усовершенствованій начинаютъ уже чувствовать повсемѣстно; сіе доказываютъ и труды многихъ по сей части обществъ, и имѣющіяся въ виду сего рода предпріятія и предположенія *), и получаемыя изъ разныхъ краевъ Имперіи свѣдѣнія о направленіи умовъ къ сей общеполезной, а сверхъ того привлекательной и по видимымъ личнымъ выгодамъ цѣли. (*Продолженіе впредь*).

*) Здѣсь можно наименовать проектъ учрежденія Общества для выдѣлыванія и продажи сухаго назема (poudrette) и такъ называемаго noir animalisé, и выданную на сей же предметъ привиллегію.

Liczba ważnych przestępstw, w ciągu roku 1836, w ogólności się nie powiększyła: rozbojów i grabieży po domach zamieszkanych było mniej, niż w 1835 (w ogóle było 73), lubo i w tym ostatnim roku, w stosunku do poprzedniego liczba podobnych wypadków znacznie się zmniejszyła; na gościńcach i w ogólności w miejscach niezamieszkanych, było podobnych wypadków nieco więcej (182). Zabójstw także cokolwiek więcej, jak w r. 1835 (1230); w tej liczbie przypadkowych 113; spełnionych bez zamiaru w kłótni lub popędliwości 380; przez niewiadome dotąd osoby 327; wreszcie rozmyślnie dokonanych było tylko 410. Samobójstw w r. 1836, było 1432, mniej o 194, niż w r. 1835; kradzieży rzeczy kościelnych było 21; zbrodnie podpalania wykryto w 6 miastach, 2 miasteczkach i 22 wsiach.

Rozkrzewienie i udoskonalenie przemysłu wiejskiego.

Rolnictwo.

W sprawozdaniach moich z 1834-go i 1835-go roku, z najgłębszém uszanowaniem składanych, miałem sposobność namienienia, że starania Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, zmierzające do zachęcenia i polepszenia stanu najgłówniejszej części gospodarstwa wiejskiego: *rolnictwa*, ciągle i z widocznym skutkiem wspiera Ministerstwo Skarbu. Mam sobie za obowiązek powtórzyć to obecnie. Pod kierunkiem tegoż Ministerstwa otworzony został kurs agronomii przez Professora *Schmalza*, w Kusthofie, pod Dorpatem, oraz *Wyższy Zakład naukowy*, w majętności *Horyhoreckiej*, w Gubernii Mohylewskiej. *Gazeta rolnicza*, wydawana także w Ministerstwie Skarbu, nie przestaje zwracać na siebie uwagi gospodarzy wiejskich, rozszerzając pomiędzy nimi wiadomości pożyteczne i postrzeżenia ciekawe. Niektóre artykuły tej gazety czerpane są z *Dziennika Ministerstwa Spraw Wewnętrznych*, które, ze swej strony, o ile można, pomaga postępom rolnictwa i rozszerzaniu dokładnych wyobrażeń o istotnych jego potrzebach, tak przez zbieranie i ogłaszanie pewnych wiadomości o stanie i nadziejach zbiorów, jako też przez dawanie miejsca w swoim dzienniku temu wszystkiemu, co może wskazać potrzebę i środki udoskonalenia różnych gałęzi gospodarstwa wiejskiego. Wszakże wątpić nie można o tém, że niezbędność i ważność takowych udoskonaleń już wszędzie czuć się daje; dowodem tego są i prace przez wiele stowarzyszeń przedsiębrane, i biorące początek w tych widokach przedsięwzięcia i projekta *), i odbierane z różnych prowincyj Państwa wiadomości o skierowaniu umysłów do tego celu zarówno użytecznego, jak i powabnego, niemniej ze względów osobistych korzyści jakie obiecuje.

(*Dalszy ciąg nastąpi*).

*) Wypada tu wspomnieć o projekcie zawiązania Towarzystwa do wyrabiania i sprzedaży próchnicy (poudrette) i tak zwanego nawozu noir animalisé: na co wydanym został przywilej.

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Краковъ, 9 го Апрѣля.

Секретарь здѣшняго Университета, объявилъ именемъ академическаго Сената въ Краковѣ, что открывается конкурсъ для замѣщенія каѳедры археологіи, герменевтики и введенія къ священному писанію вѣтхаго и новаго Завѣта, экзегетики, вѣтхаго и новаго Завѣта и восточныхъ языковъ, съ обязанностію преподавать эти предметы на Латинскомъ языкѣ съ восточными языками по 10 часовъ въ недѣлю, по автору, предписанному статутомъ, съ годовымъ жалованьемъ 4,000 зл. поль. (*G. C.*)

Австрія.

Вѣна, 4-го Апрѣля.

Рифатъ-Бей, Турецкій Посланникъ при Вѣнскомъ дворѣ и Кіалиль-Паша, Посланникъ въ Берлинѣ, прибыли сюда изъ Землина на пароходѣ *Zrinyi*. Свиту ихъ составляютъ два секретаря посольства, драгоманъ, дервишъ и 30 другихъ лицъ принадлежащихъ къ миссіи.

Лембергъ, 7-го Апрѣля.

Магистратъ здѣшняго города препроводилъ тысячу флор. кон. мон. изъ городскихъ доходовъ въ пособіе жителямъ городовъ Песта и Офена.

— Изъ Праги увѣдомляютъ, что Устинъ *Михль* извѣстный по сочиненію: „*О литературѣ Чешскаго нарѣчія*" приготовилъ къ печати на Нѣмецкомъ языкѣ: „*Основанія Славянскаго языка, по его четыремъ главнымъ нарѣчіямъ: Чешскому, Польскому, Иллирійскому и Русскому.*"

Пестъ, 4-го Апрѣля.

Изъ официальныхъ донесеній теперь видно, что не такое количество людей отъ послѣдняго наводненія лишилось жизни какъ сначала полагали и увѣдомляли, именно не болѣе 127. Состояніе здоровья у-

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Krakow, 9-go Kwietnia.

Sekretarz tutejszego Uniwersytetu, ogłosił w imieniu Senatu Akademickiego w Krakowie, iż w celu osadzenia Katedry Archeologii, Hermeneutyki i introdukcyi do Pisma S. Starego i Nowego Testamentu, Exegetyki, Starego i Nowego Testamentu, i języków wschodnich, z obowiązkiem wykładania tych przedmiotów w języku łacińskim wraz z językami wschodniemi po 10 godzin na tydzień, według autora statutem przepisanego, z pensyą roczną 4,000 złp., otwiera się konkursowy popis. (*G. C.*)

Austrya.

Wiedeń, 4 go Kwietnia.

Na parowym statku *Zrinyi* przybyli tu z Semlina, w dniu 29 z. m. Rifat Bej, Turecki Poseł przy dworze Wiedeńskim, i Kiamil Basza Poseł przy dworze Berlińskim. W ich orszaku znajdują się dwaj Sekretarze poselstwa, tłómacz, derwisz i 30 innych osób.

Lwów, 7-go Kwietnia.

Magistrat tutejszego miasta, przesłał tysiąc złłr. monetą konwencyjną, z miejskiego majątku na wsparcie mieszkańców miasta Pesztu i Budy.

— Dowiadujemy się z Pragi, że Justyn *Michl*, znany z dzieła: „*O literaturze czeskiego narzecza*," wygotował do druku w języku niemieckim: „*Zasady mowy Sławiańskiej, według jej czterech głównych narzeczy: Czeskiego, Polskiego, Illiryjskiego i Ruskiego.*"

Pest, 4-go Kwietnia.

Z urzędowych doniesień okazuje się teraz, że nie tak wiele ludzi utraciło życie przez ostatnią powódź, jak z początku mniemano i donoszono, albowiem niewięcej nad 127. Stan zdrowia polepsza się tak dale-

лучшается такъ, что изъ помѣщенныхъ въ гошпиталяхъ лицъ, остается еще только 200 человѣкъ. (*G. C.*)

Франція.

Парижъ, 7 го Апрѣля.

Маршалъ *Сультъ* нѣсколько дней былъ не здоровъ, но поправившись, онъ тотчасъ посѣтилъ Герцога *Орлеанскаго*, у коего находились также Гг. *Тьеръ* и *Ст. Олеръ* вмѣстѣ съ Графомъ *Моле*. Посему слышно о преобразованіи Кабинета, въ составъ коего теперь возвратился бы Г. *Тьеръ*.

— Коммиссія Палаты Депутатовъ по дѣлу желѣзныхъ дорогъ, избрала своимъ докладчикомъ Г-на *Араго*, и это до такой степени взволновало Министерскіе журналы, что они не могли умолчать о своемъ негодованіи. Большая часть членовъ сей коммиссіи того мнѣнія, что до тѣхъ поръ, пока капиталисты охотно дѣлаютъ такого рода предпріятія, Правительство должно отъ нихъ воздержаться.

— Такъ какъ Министры должны обстоятельнѣе знать, нежели депутаты, ходъ и состояніе публичныхъ дѣлъ особенно иностранныхъ, то и удивляются вообще, что послѣ такого изъявленія со стороны коммиссіи, какое послѣдовало при отчетѣ о проектѣ уменьшенія рентовъ, Палата Депутатовъ кажется не обращаетъ вниманія на представленія Г-на *Моле* и въ столь благопріятномъ состояніи видитъ политическія отношенія Франціи, что рѣшается выступить съ началами сказаннаго проекта. Такимъ образомъ власть неимѣющая отвѣтственности, становится противу отвѣтственной, что вѣроятно принудитъ Министерство или принять противъ собственнаго убѣжденія одну изъ важнѣйшихъ финансовыхъ мѣръ, или къ тому, что устраняя всѣ виды, будетъ въ необходимости, объявить тайну политики предъ всею Европою, или наконецъ отказаться отъ должности; въ каковомъ случаѣ предстоитъ вопросъ, найдутся ли вмѣсто ихъ такіе члены кабинета, которые бы приняли условія налагаемыя Палатою Депутатовъ и принимали на себя все послѣдствіе дальнѣйшихъ административныхъ дѣйствій.

— *Phare de Bayonne* отъ 5-го Апрѣля сообщаетъ: „Вчера укрѣпленіе Вера взято Христиносами. Карлисты пользуясь свободнымъ сообщеніемъ съ горами Лезака въ 10 час. утра оставили казармы, послѣ чего вступили Христиносы. Они нашли 8-фунтовое заколоченное орудіе. Генералъ *О'Доннель* разрушивъ укрѣпленіе, возвращается съ своими войсками въ Ирунъ. Раненые Христиносы отвезены въ Уррунгъ на Французской границѣ.“

9-го Апрѣля.

Палата Перовъ приняла третьяго дня проектъ закона на счетъ отпуска полутора милліона франк. для покрытія тайныхъ расходовъ, большинствомъ 129 противу 22 голосовъ.

— Въ засѣданіи Палаты Депутатовъ 7-го ч. с. м., Министръ Финансовъ предложилъ проектъ закона содержащагося въ одной статьѣ въ слѣдующемъ смыслѣ: „Для Графини *Липона* назначается годовый и пожизненный пенсіонъ въ 100,000 фр. Пенсіонъ сей ненарушимъ и долженъ быть записанъ въ большую книгу общественнаго долга съ 1-го Января 1838.“ Предлагая сей проектъ, Министръ произнесъ слѣдующее: „Король поручилъ мнѣ представить вамъ Мм. Гг. проектъ закона, по силѣ коего, Графиня *Липона* получитъ 100,000 фр. пожизненнаго пенсіона.“ (Большое смущеніе, при чемъ нѣсколько голосовъ спросило: „Кто это Графиня Липона?“). „Графиня Липона, (отвѣчалъ Министръ), бывшая Неаполитанская Королева, сестра Наполеона! Когда Наполеонъ по силѣ заключеннаго трактата въ Байоннѣ, возложилъ Неаполитанскую корону на голову своего шурина, тогдашняго Великаго Герцога Бергскаго, рѣшено, что новый Неаполитанскій Король получитъ богатое имѣніе Фарнезскаго дома, но за то уступитъ Франціи всякую собственность принадлежащую въ сей странѣ ему и его роднѣ, какъ Великихъ Герцоговъ Бергскихъ. Собственность сію составляли дворецъ Элизе-Бурбонъ, замокъ Вильерскій, имѣніе Ламотъ-Сентъ-Эре и замокъ Неильскій. Въ слѣдствіе происшествій 1814 и 1815 года, Графиня Липона лишилась съ короною имѣнія дома Фарнези, прежнія же ея имѣнія во Франціи перешли между тѣмъ въ другія руки. (Тутъ Министръ объясняетъ распредѣленіе сихъ имѣній). Графиня Липона требовала чтобъ возвратили ей имѣнія, которыхъ она лишилась отъ невыполненія условій Байонскаго договора, но Государственный Совѣтъ не могъ обращать вниманія на таковыя требованія. Между тѣмъ положеніе Графини Липона возбудило сочувствіе Франціи. Хотя въ Байонскомъ трактатѣ Франція не ручалась ей ни за Неаполитанскую корону ни за имѣніе Фарнези, однако съ другой стороны кажется Правительству, что Графинѣ Липона слѣдуетъ вознагражденіе. Не долж-

ce, że z pomieszczonych w szpitalach osób, jeszcze się tylko 200 znajduje. (*G. C.*)

Francya.

Paryż, dnia 7 Kwietnia.

Marszałek *Soult* był przez kilka dni słaby, ale zaraz po wyzdrowieniu swojém odwiedził Xięcia *Orleans*, u którego byli także PP. *Thiers* i *St. Aulaire*, w obecności Hrabiego *Molé*. Z tego powodu słychać o modyfikacyi w gabinecie, do składu którego, tym razem powróciłby P. *Thiers*.

— Kommissya Izby Deputowanych w przedmiocie kolei żelaznych, wybrała Pana *Arago* na swego sprawozdawcę, co tak dalece oburzyło dzienniki ministeryalne, że niechęci swojej utaić nie były w stanie. Większość członków tej kommissyi jest za tém, że tak długo, dopóki są kapitaliści ochotni do tego rodzaju przedsiębierstw, rząd wstrzymywać się od takowych powinien.

— Ponieważ Ministrowie muszą bydź dokładniej obeznani, aniżeli deputowani z tokiem i stanem interesów publicznych, a mianowicie zagranicznych; zadziwia więc powszechnie, że po takiém oświadczeniu ze strony kommissyi, jakie nastąpiło w zdaniu sprawy o projekcie redukcyi rentów, Izba Deputowanych nie zdaje się zważać na oświadczenie Pana *Molé*, i w tak pomyślnym stanie widzi polityczne stosunki Francyi, że nie waha się wystąpić z inicyatywą rzeczonego projektu. Tym sposobem władza, nie mająca odpowiedzialności, staje przeciwko władzy odpowiedzialnej, co zmusi zapewne ministeryum albo do przyjęcia, wbrew własnemu przekonaniu jednego z najważniejszych środków finansowych, albo do tego, że usuwając wszelkie względy na stronę, będzie w potrzebie wystąpić z tajemnicą polityki wobec całej Europy, albo nareszcie do ustąpienia z urzędu, w którymto ostatnim razie zachodzi pytanie: czy znaleźliby się na ich miejsce tacy członkowie gabinetu, którzyby poddali się warunkom, przez Izbę Deputowanych narzucanym i brali na siebie całe następstwo dalszej działalności administracyjnej.

— *Phare de Bayonne* pod 5 *Kwietnia* donosi: „Wczora twierdza Vera przeszła w ręce Krystynistów. Karoliści, korzystając z wolnej komunikacyi z górami *Lesaca*, ustąpili o god. 10 rano z koszar, po czém nadciągnęli Krystyniści. Znalezli oni 8-funtowe zagwoździone działo. Jenerał *O'Donnel*, zburzywszy szańce, powraca ze swojemi wojskami do Irun. Ranieni Krystyniści przewiezieni zostali na francuzkie granice do Urrunge.”

Dnia 9.

Izba Parów przyjęła dnia zawczorajszego projekt do prawa, dozwalającego półtora milliona franków na opędzenie wydatków tajnych, większością 129 przeciwko 22 głosom.

— Na posiedzeniu Izby Deputowanych d. 7 b. m., wniósł Minister Skarbu projekt do prawa, objętego w jednym artykule, treści następującej: „Wyznaczona zostaje dla Hrabiny *Lipona*, pensya roczna i dożywotnia, w kwocie 100,000 franków. Ta pensya jest nietykalną i będzie zapisana w wielką księgę długu publicznego od 1 Stycznia 1838 roku.“ Wnosząc ten projekt, przemówił Minister temi słowy: „Zlecił mi Król Jmć przedstawić WPanom projekt do prawa, mocą którego ma otrzymać Hrabina *Lipona*, pensyi dożywotniej 100 tysięcy franków.“ (Mocne poruszenie, przyczém zapytało kilka głosów: „Któż to jest ta Hrabina *Lipona*?,) Hrabina Lipona (odrzekł Minister) jest była Królowa Neapolitańska, siostra Napoleona! Kiedy Napoleon, przez traktat w Bajonnie zawarty, włożył koronę neapolitańską na głowę szwagra swego, ówczasowego W. Xięcia Bergskiego, zgodzono się, że nowy Król Neapolu otrzyma bogatą dziedzinę rodziny Farnezych, a za to odda Francyi wszelką własność, należącą w tymże kraju do niego i jego żony, jako WW. Xięztwa Bergskich. Własność tę składał pałac Elysée-Bourbon, zamek Villiers, dobra Lamothe-Sainte-Heraye i zamek Neuilly. Skutkiem wypadków 1814 i 1815 roku, utraciła Hrabina *Lipona* wraz z koroną dobra Farnezych, dawniejsze zaś jej posiadłości we Francyi przeszły tymczasem w inne zupełnie ręce. (Tu wyłuszcza Minister obrót tych majętności). Hrabina Lipona żądała aby ją przywrócono do posiadania dóbr, które utraciła przez niedopełnienie warunków traktatu bajońskiego, ale Rada Stanu nie mogła zwracać uwagi na te jej reklamacye. Tymczasem położenie Hrabiny Lipona, obudziło współczucie Francyi. Lubo w traktacie bajońskim nie gwarantowała jej Francya, ani korony neapolitańskiej, ani dóbr Farnezych, zdaje się przecież z drugiej strony Rządowi, że dla Hrabiny Lipona należy się wynagrodzenie. Nie trzeba spuszczać z uwagi, że oręż francuzki postawił ją na tronie, i że jest siostrą Cesarza Napoleona.“

но упускать изъ виду, что Французское оружїе возвело ее на престолъ и что она сестра Императора Наполеона."

— По донесенїямъ *Courier français*, Князь *Фезензакъ* кажется отправится Посланникомъ въ Неаполь, такъ какъ на счетъ посольства въ Мадритѣ произошли нѣкоторыя непредвидимыя затрудненія. Въ эту послѣднюю должность назначаютъ Маршала *Молитора* можетъ быть потому, что онъ часто производитъ теперь совѣщанія съ Министромъ иностранныхъ дѣлъ.

—Маршалъ *Клозель* прибылъ въ Парижъ.—Посланникъ Абдель Кадера, *Бенъ-Аррахъ* не занимаетъ еще здѣшнихъ журналовъ и живетъ здѣсь очень уединенно. Публичную у Короля аудїенцїю онъ будетъ имѣть развѣ чрезъ недѣлю.

— Увѣдомляютъ изъ Байонны отъ 6-го Апрѣля: „Карлисты держась въ крѣпости Вера до 3-го ч. с. м., оставили оную 4-го ч. отправившись по дорогѣ въ Лезака. Генералъ *О' Доннель* взорвавъ на воздухъ всѣ шанцы, отступилъ въ порядкѣ къ Наваррѣ. Чтобы для медленнаго похода артиллерїи не опоздать, онъ оставилъ ее въ Французъ. границахъ. Карлисты подкрѣпленные войскомъ присланнымъ извнутри Наварры, хотѣли обезпокоивать его арїергардъ, но опрокинуты. Кажется, что движенїя Генерала *О'Доннеля*, имѣли главною цѣлїю привлеченїе Карлистовъ къ границѣ; было ли это удачно, неизвѣстно. Правда, было въ походѣ нѣсколько Карлистскихъ баталїоновъ; но они прибыли слишкомъ поздо, чтобы воспрепятствовать разрушенїю крѣпости Вера, которая служила имъ прикрытїемъ ихъ таможенной линїи. Съ обѣихъ сторонъ было только убитыхъ нѣсколько человѣкъ, но раненыхъ около 200. (*G. C.*)

Англія.

Лондонъ, 7 го Апрѣля.

Члены Парламента почти всѣ уже разъѣхались, чтобы провести наступающїй праздникъ Пасхи въ кругу своихъ семействъ и приготовиться къ новымъ пренїямъ, которыя вѣроятно вскорѣ послѣ праздника начнутся.

— Въ Ирландїи похищены недавно у Герцогини *Лейнстерской* украшенїя съ драгоцѣнными камнями, цѣною въ 13,000 ф. ст. Полицїя отыскала пропажу въ Дублинѣ, въ частномъ домѣ, хозяинъ котораго оправдывается тѣмъ, что ему неизвѣстно было что заключается въ ящикѣ.

— Сиръ Джонъ *Кольборнъ*, исправляющїй временно должность Канадскаго Генералъ-Губернатора Гр. *Госфорда*, тотчасъ по вступленїи въ сїю должность, приказалъ освободить, по окончанїи Генералъ-Прокуроромъ допроса, 41 человѣка, задержанныхъ за участїе въ мятежѣ.

— Носятся слухи, что Министры намѣрены отсрочить въ этомъ году, какъ можно ранѣе засѣданїя Парламента, съ тѣмъ чтобы Королева тотчасъ послѣ коронацїи, могла совершить предполагаемое путешествїе въ Шотландїю и Ирландїю.

— *Times* дѣлаетъ замѣчанїе, что Министры совѣтуя Королевѣ назначить 26-ое ч. Іюня для обряда коронацїи, не обратили вниманїя, что это самый день смерти *Георгія IV*, умершаго 26 Іюня 1830.

— Сегодня выѣзжаетъ отсюда въ Парижъ Французскїй Посланникъ Генер. *Себастїани*, но на коронацїю возвратится въ Лондонъ. (*О. Г. Ц. П.*)

Германія.

Ганноверъ, 7-го Апрѣля.

Сегодняшняя оффицїальная газета въ чрезвычайномъ прибавленїи, напечатала слѣдующее Королевское письмо къ общимъ Государственнымъ Чинамъ, касательно отсрочки ихъ до 22 Апрѣля, изданное, какъ кажется, потому, что большинство членовъ второй Палаты, намѣрено было при долговременной отлучкѣ изъ столицы, не возвратиться для совѣщанїй, чтобы отклониться отъ балотировки по предмету новаго уложенїя, и это могло произвести не столько многочисленное собранїе, какое должно быть по принятому обыкновенїю, дабы балотировка имѣла законную силу.— „Эрнстъ Августъ и проч. По представленїю вѣрныхъ чиновъ нашихъ на счетъ отсрочки, сообщаемъ имъ слѣдующую нашу Королевскую волю. Оказанное намъ государствомъ искреннее и неоднократное желанїе, на счетъ созванїя общихъ чиновъ Королевства, мы удовлетворили прокламацїею нашею отъ 7 Января с. г. тѣмъ охотнѣе и прїятнѣе, что мы ничего искреннѣе не желали, какъ чтобы предложить вѣрнымъ чинамъ нашимъ новое коренное уложенїе на ихъ благоусмотрѣнїе, чѣмъ мы предположили усовершенствовать конституцїю основанную на патентѣ отъ 7 Декабря 1819 года, притомъ измѣнить оное къ пользѣ нашихъ любезныхъ подданыхъ. Открывъ 20 Февраля с. г. собранїе чиновъ,

— Podług *Courrier français*, Xiąże *Fezensac*, pojedzie podobno na Posła do Neapolu, gdyż względem poselstwa w Madrycie, zaszły jakieś nieprzewidziane trudności. Na to ostatnie przeznaczają Marszałka *Molitor*, może z tego względu, że miewa teraz częste konferencye z Ministrem interesów zagranicznych.

— Marszałek *Clauzel* przybył do Paryża.—Posłannik *Abdel-Kadera*, *Ben-Arrach*, nie zajmuje jeszcze dzienników tutejszych: gdyż żyje tu bardzo prywatnie. Uroczyste posłuchanie u Króla, będzie miał dopiero za dni ośm.

—Donoszą z Bayonny, pod 6 Kwietnia.— Karoliści, w cytadelli Vera trzymawszy się do d. 3 b. m., opuścili ją dnia 4, udając się drogą do Lesaca. Jenerał *O'Donnel* wysadził na powietrze wszystkie szańce, po czém cofnął się w porządku do Nawarry. Żeby z przyczyny powolnego postępu artylleryi nie doznać opoźnienia, zostawił ją w granicach francuzkich. Karoliści, wzmocnieni wojskiem nadesłaném z głębi Nawarry, chcieli niepokoić tylną straż jego, ale doznali silnego odporu. Zdaje się, że poruszenia Jenerała *O'Donnell*, miały na głównym celu ściągnienie Karolistów ku granicy; czyli, i jak daleceto się udało, niewiadomo. Wprawdzie było w poruszeniu kilka Karolistowskich batalionów, ale przybyły zapoźno, aby mogły przeszkodzić zniszczeniu warowni Vera, która służyła im do zasłonienia ich linii celnej. Z obu stron było tylko kilku ludzi zabitych, ale ranionych jest blizko dwieście. (*G. C.*)

Anglia.

Londyn, dnia 7-go Kwietnia.

Członkowie Parlamentu już się rozjechali do domów, dla przepędzenia Swiąt Wielkonocnych w gronie swych familij, i przygotowania się do nowych zapasów parlamentowych, które, jak się zdaje, wkrótce po świętach nastąpią.

— Niedawno w Irlandyi skradziono Xiężnie *Leinster* klejnoty, wartości 13,000 fun. szt.; policya wykryła je teraz w Dublinie w jednym domu prywatnym, którego właściciel uniewinniał się tém, że nie wiedział, co się ukrywa w futerale.

— Sir John *Colborne*, tymczasowy zastępca Jeneralnego Gubernatora Kanady, Hrabiego *Gosford*, wnet po objęciu obowiązków, kazał 41 pojmanych, jako wichrzycieli, po przesłuchaniu tychże przez Jeneralnego Prokuratora, na wolność wypuścić.

— Ministrowie zamierzają, jak słychać, parlament w tym roku, ile możności, wcześnie odroczyć, iżby Królowa Jej Mość mogła, zaraz po koronacyi odbydź podróż, zamierzoną do Szkocyi i Irlandyi.

— *Times* zwraca uwagę, że Ministrowie, doradzając Królowej dzień 26 Czerwca na obrzęd koronacyjny, nie zwrócili baczności, że to jest właśnie rocznica śmierci *Jerzego IV*, który umarł d. 26 Czerwca 1830.

— Dziś wyjeżdża ztąd poseł francuzki, Jenerał *Sebastiani* do Paryża; spodziewany jest z powrótem na koronacyą. (*G.R.K.P.*)

Niemcy.

Hannower, 7-go Kwietnia.

Dzisiejsza gazeta rządowa umieściła w dodatku nadzwyczajnym, następujące pismo Królewskie do Powszechnych Stanów Królestwa, tyczące się odroczenia tychże do d. 22 Kwietnia, wydane, jak się zdaje z tego względu, że większość Członkow Izby drugiej, zamierzała przy dłuższém oddaleniu się ze stolicy, nie wrócić na obrady stanowe, ażeby uniknąć głosowania w przedmiocie nowej ustawy, coby mogło pociągnąć za sobą zebranie nietyle liczne, ile według przyjętych zasad bydź powinno, aby głosowanie prawomocném się stawało.— „Ernest August ect. Na przedstawienie wiernych Stanow Naszych względem odroczenia, udzielamy tymże następującą wolę naszę Królewską w ten sposob. Okazanemu nam przez kraj gorącemu i ponawianemu życzeniu, aby zwołać Powszechne Stany Królestwa, uczyniliśmy zadosyć przez odezwę naszę z dnia 7 Stycznia b. r. tém chętniej i przyjemniej, że serce nasze nie pragnęło niczego goręcej, jako, żeby przełożyć naszym wiernym Stanom nową ustawę zasadniczą pod wolne ich narady, przez co zamierzyliśmy Sobie uzupełnić konstytucyą, uzasadnioną na patencie z dnia 7 Grudnia 1819 roku, zmienić ją oraz, według potrzeb naszych ukochanych poddanych. Otworzywszy w dniu 20 Lutego b. r. ogólne zebranie Stanow, mniemaliśmy, iż możemy z zupełną pewnością poddać się nadziei, że

мы думали имѣть полную надежду, что это собраніе немедленно приступитъ къ разсмотрѣнію представленнаго ему уложенія, какъ неоспоримо важнѣйшаго предмета своихъ совѣщаній. Но къ сожалѣнію мы ужасно обмануты въ справедливыхъ нашихъ ожиданіяхъ. Ибо, хотя первая Палата занялась немедленно разсмотрѣніемъ кореннаго уложенія, но того вовсе не сдѣлала вторая Палата. Когда уже семь недѣль собраны были чины, насъ увѣдомили, что Палата изъ среды себя избрала коммиссію, поручая ей тщательное и строгое разсмотрѣніе предложеннаго устава, и для предоставленія ей достаточнаго для сего времени, ласкала себя надеждою, что мы будемъ согласны отсрочить на нѣкоторое время чины, а именно на столько, чтобы по крайней мѣрѣ не позже 14 Мая с. г. вновь начать свои засѣданія. На предположенную такимъ образомъ отсрочку, мы не можемъ согласиться, потому, что такое замедленіе могло бы произвесть вредное вліяніе на спокойствіе и благосостояніе нашихъ, ввѣренныхъ намъ Всевышнимъ, подданныхъ. Сколько бы ни противились обязанности наши, какъ особы царствующей, сей отсрочкѣ, однако охотно соглашаемся при наступающемъ праздникѣ Пасхи, дозволить непродолжительный отдыхъ, а слѣдовательно по силѣ сего, назначить вакацію до 22 Апрѣля. Исполняя это, имѣю твердую надежду, что чины неоставятъ въ назначенное время собраться въ нашъ столичный городъ, чтобы вполнѣ соотвѣтствовать важнымъ своимъ обязанностямъ въ отношеніи Короля и отечества. Пребываемъ и проч. Въ Гановерѣ 7 Апрѣля 1838 года. — *Эрнстъ Августъ* (съ подлиннымъ вѣрно) *Г. ф. Шеле.* (*G. C.*)

Италія.

Неаполь, 29-го Марта.

Вчера утромъ на пароходѣ *Фердинандъ II*, возвратился Король изъ Палермо, гдѣ народъ встрѣтилъ его со знаками живѣйшей радости и везъ на себѣ экипажъ Его Величества чрезъ городъ до самаго дворца.

— Носятся слухи, что Императоръ Австрійскій навѣститъ, послѣ коронаціи, Короля и Королеву Неаполитанскихъ.

— Разбои на большихъ дорогахъ не прекратились. Погода стоитъ холодная и по большой части дождливая. (*О. Г. Ц. П.*)

Испанія.

Бургосъ, 31-го Марта.

Фирминъ Иріарте принявшій команду послѣ Генерала *Латре*, прибылъ сюда вчера съ 6 баталіонами пѣхоты и 3 эскадронами конницы.— Карлистская юнта учрежденная въ Ст. Леонардо издала прокламацію къ молодымъ людямъ способнымъ къ оружію, но безуспѣшно. Корпусъ Генерала *Негри* вступилъ въ горы Лерма, куда поспѣшилъ къ нему *Эспартеро* съ одною бригадою. — *Буэренсъ* шелъ съ 7,000 чел. въ Аранду и Дуэро.

Бильбао, 31-го Марта.

Карлисты съ нѣкотораго времени на всѣхъ пунктахъ находятся въ движеніи; въ Португалетту отправляютъ артиллерію и амуницію, такъ какъ рѣшились осаждать это мѣсто. Вчера къ истоку рѣки отправлено ничемъ ненагруженныхъ 20 суденъ. Полагаютъ, что Карлисты непремѣнно хотятъ склонить Генерала *Эспартеру*, чтобы онъ раздѣлилъ свое войско. Французскій военный 10 пушечный бригъ *Cerf* прибылъ въ Португалетту и остановился близъ окопа названнаго Лухана. (*G. C.*)

Молдавія, 19-го Марта.

Съ 1-мъ числомъ Апрѣля принимаетъ обязательную силу заключенный недавно договоръ между Австріею въ отношеніи Галиціи и Трансильваніи съ одной, и Княжествомъ Молдавскимъ съ другой стороны, на счетъ взаимной выдачи дизертеровъ, бродягъ и другихъ неимѣющихъ занятія людей. Исключаются всѣ тѣ, которые перейдя изъ одного края въ другой, занялись земледѣліемъ или ремесломъ и продолжаютъ свои занятія. Сказанный договоръ важенъ въ политическомъ отношеніи по той причинѣ, что заключенъ непосредственно съ Правительствомъ Молдавскаго Княжества а не съ Портою Оттоманскою. Договоръ заключенъ на три года; отказъ долженъ наступить за годъ до срока. (*G. C.*)

Турція.

Константинополь, 15-го Марта.

Султанскій сынъ, наслѣдникъ престола, до сихъ поръ опасно боленъ. Послѣ крапивной горячки, онъ сильно ослабѣлъ и получилъ опухоль въ ногахъ.

— Въ Сирію отправлено уже болѣе 15,000 чел. разнаго войска, съ которымъ вѣрно отправится и Султанскій зять, попавшій теперь въ немилость. Изъ

zgromadzenie rzeczone, zajmie się bezzwłocznie rozbiorem przełożonego jej zaraz nadania ustawy, jako niezaprzeczenie najważniejszego i najcelniejszego przedmiotu swych narad. Ale niestety, znajdujemy się boleśnie zawiedzeni w słusznych oczekiwaniach naszych. Bo lubo Izba pierwsza zajęła się bezzwłocznie rozbiorem ustawy zasadniczej, nie uczyniła tego wcale Izba druga. Kiedy już Stany od siedmiu tygodni zebrane były, doniesiono nam, że Izba wybrała z grona swego Kommissyą, poruczając jej staranny i ścisły rozbior przełożonej ustawy, a zaś dla zostawienia jej dostatecznego w tym względzie czasu, pochlebiano sobie, że znajdziemy się skłonni do odroczenia na czas pewien Stanow, a mianowicie tak długo, iżby dopiero najdalej w d. 14 Maja b. r. posiedzenia swoje nanowo rozpoczęły. Na podobne zaprojektowane odroczenie nie możemy przyzwolić, z uwagi, że zrządzone przez to opóźnienie, nie mogłoby tylko szkodliwy wpływ wywierać na spokojność i pomyślność naszych, przez Opatrzność powierzonych nam poddanych. Jakkolwiek obowiązki Nasze, jako Panującego, są przeciwne odroczeniu, chętnie jednakże chcemy przy nadchodzących Świętach Wielkonocnych dozwolić krótkiego wytchnienia wiernym stanom naszym, a następnie dozwolić im mocą niniejszego, ferye aż do dnia 22 Kwietnia. Czyniąc to, polegam atoli na tém, że Stany nieomieszkają w czasie oznaczonym zebrać się znowu w Naszém mieście stołeczném, ażeby uczynić zadosyć w zupełności ważnym swym obowiązkom względem Króla i Ojczyzny. Zostajemy ect. Dan w Hannowerze, d. 7 Kwietnia 1838 roku. — *Ernest August* (Kontrassygnował) *G. v. Schele.* (*G.C.*)

Włochy.

Neapol, 29-go Marca.

Wczora rano powrócił tu Król Jmć z Palermy, na statku parowym *Ferdynand II.* W tém ostatniém mieście był Król z najżywszą przyjmowany radością przez lud, który, wyprzągłszy konie z powozu Królewskiego, ciągnął go przez całe miasto aż do pałacu.

— Rozeszła się pogłoska, że Cesarz Austryacki po odbytej koronacyi w Medyolanie, ma, w towarzystwie Arcy Xięcia *Karola*, odwiedzić Królestwo Ichmość w Neapolu.

— Rozboje na gościńcach publicznych ciągle trwają. Powietrze jeszcze się nie ociepliło, a jeżeli kiedy zabłyśnie pogoda, wnet nazajutrz pada deszcz rzęsisty. (*G.R.K.P.*)

Hiszpania.

Burgos, 31-go Marca.

Firmin Iriarte, który objął dowództwo po Jenerale *Latre*, przybył tu wczora na czele 6 batalionow piechoty i 3 szwadronow jazdy. — Junta Karolistowska, założona w San Leonardo, wydała odezwę do młodzieży zdolnej broń dźwigać, ale bezskutecznie. — Korpus Jenerała *Negri* wkroczył między góry Lerma, gdzie pośpieszył za nim *Espartero* z jedną brygadą. — *Bu-erens* maszerował w 7,000 ludzi do Aranda i Duero.

Bilbao, 31-go Marca.

Karoliści są od niejakiego czasu na wszystkich punktach w poruszeniu; do Portugaletty wysyłają artyleryą i amunicyą, ponieważ oblegać to miejsce postanowili. Wczoraj odesłano w górę rzeki przeszło 20 statkow niczém nieładowanych. Jest mniemaniem, że Karoliści chcą koniecznie skłonić Jenerała *Espartero*, ażeby wojsko podzielił. Francuzki bryg wojenny *Cerf*, mający 10 dział, przybył do Portugalette i zarzucił kotwicę pod okopem, zwanym Luchana. (*G.C.*)

Multany, 19 go Marca.

Z dniem 1 Kwietnia, zaczyna bydź obowiązującą zawarta niedawno konwencya między Austryą względnie na Galicyą i ziemię Siedmiogrodzką z jednej, a Xięztwem Multan z drugiej strony, o wzajemne wydawanie zbiegów, włóczęgów i innych, bez zatrudnienia zostających osob. Wyjęci są ci wszyscy, którzy, przeniosłszy się z kraju do kraju, poświęcili się rolnictwu lub rzemiosłu i są w zawodzie swym pracą zatrudnieni. Układ powyższy jest ważny pod względem politycznym z tej przyczyny, że zawarty został bezpośrednio z Rządem Xięztwa Multan, a nie z Portą Ottomańską. Trwanie konwencyi ustanowiono na lat trzy; wymówienie rokiem pierwiej nastąpić powinno. (*G.C.*)

Turcya.

Konstantynopol, d. 15 Marca.

Syn Sułtana następca tronu, jest dotąd niebezpiecznie chory. Po przebyciu szkarlatyny, przywiązało się mocne osłabienie i puchlina w nogach.

— Do Syryi posłano już przeszło 15,000 ludzi wojska różnej broni, z którém uda się zapewne i będący w niełasce zięć Sułtana. Z tych oficerów pruskich,

числа Прусскихъ Офицеровъ, принявшихъ службу у Порты, два отправлены въ Курдистанъ, 4 въ Коніягъ. По всему можно полагать, что война съ *Мегемедомъ-Али* неизбѣжна, еслибъ не то обстоятельство, что большія Европейскія Державы объявили, что никакой перемѣны въ нынѣшнемъ *status quo* на Востокѣ недопустятъ. Въ такомъ состояніи дѣлъ, Вице-Король кажется не будетъ наступательной стороною, особенно послѣ послѣднихъ происшествій въ Сиріи, которыя поставляютъ тамошнее его войско въ довольно невыгодномъ положеніи, такъ, что *Ибрагимъ* едва съ трудомъ успѣетъ удержать возмущенныя поколѣнія. Что касается Оттоманской Порты, она прибольшемъ своемъ истощеніи и съ своей стороны не можетъ также думать о разрывѣ мира, и если вооружается, то единственно съ тою цѣлію, что бы на всякій непредвидѣнный случай быть въ готовности къ защитѣ своихъ границъ, или же поставить себя въ возможности исторгнуть изъ рукъ Вице-Короля уступленныя провинціи, только бы найти удобное время.

— Здѣсь получены извѣстія изъ Трикала, по коимъ, на Греческо-Турецкой границѣ, опять появляются разбойничьи шайки, противу коихъ оба правительства Турецкое и Греческое приняли нужныя мѣры. Ѳессалійскіе горцы, начинаютъ также подвигаться, и даже вылазки свои распространили такъ далеко, что видали ихъ близъ Воля. Въ Албаніи также начинаются безпорядки, что случается обыкновенно въ такое время, когда *Мегеду-Али* дѣла идутъ неудачно, или когда имѣетъ уже какіе либо намѣренія противу Порты. Не подлежитъ сомнѣнію, что состояніе Албаніи можно почитать барометромъ отношеній Египетскаго правителя, который и теперь, какъ утверждаютъ письма изъ Янины, имѣетъ своихъ эмиссаріевъ возбуждающихъ волненія въ Албаніи, чтобы тѣмъ раздѣлить силы Порты.

20-го Марта.

Слышно, что вооруженіе флота поспѣшно производящееся въ здѣшнемъ арсеналѣ, подъ руководствомъ Американскихъ и Сардинскихъ Офицеровъ, которые недавно вступили въ морскую турецкою службу, незадолго будетъ окончено, и что недалѣе какъ въ первыхъ числахъ Апрѣля флотъ выйдетъ въ море къ берегамъ Азіи. Представленія Адмирала *Руссена* и близкое присутствіе Французскаго флота подъ начальствомъ Адмирала *Галлуа*, были причиною, что Порта дала честное слово, что ограничиваясь морскими оборотами въ этой сторонѣ, флотъ ея небудетъ имѣть въ это время никакихъ сношеній съ правителями Тунисскимъ и Трипольскимъ. (*G. C.*)

Разныя извѣстія.

Въ Венеціи въ скоромъ времени будутъ продаваться два богатыя собранія произведеній изящныхъ искуствъ. Первое изъ нихъ было собственностію Кановы, а нынѣ принадлежитъ родному брату его и единственному наслѣднику Жанъ Баптисту Сартори Кановѣ. Приступлено уже къ составленію общей описи предметовъ этаго собранія, помѣщеннаго въ трехъ обширныхъ галереяхъ зданія, въ которомъ живетъ Г. Канова. Другое собраніе, не менѣе извѣстное въ Европѣ и неуступающее первому числомъ и цѣнностію заключающихся въ немъ предметовъ, принадлежало Леопольду Чьяконаръ, извѣстному автору исторіи архитектуры, по возстановленіи этаго искуства и до времянъ Кановы. Въ этомъ собраніи, особенное вниманіе заслуживаетъ собраніе серебряныхъ и золотыхъ издѣлій, подъ чернью, работы Флорентинскихъ, Римскихъ и Венеціянскихъ художниковъ и собраніе эстамповъ, составленное изъ лучшихъ произведеній знаменитыхъ граверовъ Франціи, Италіи и Германіи, отъ самаго начала искуства и до смерти Чиконьяры. Собраніе произведеній Италіянскихъ граверовъ совершенно полно и начинается отъ *Monte Santo di Dio* работы Бачіо Бальдини. Въ собраніяхъ произведеній граверовъ Франціи и Германіи недостаетъ нѣсколькихъ эстамповъ, но къ счастію, работы второкласныхъ. Каталогъ картинъ и издѣлій подъ чернью, составленъ на французскомъ языкѣ двумя учеными Венеціанскими художниками, Гг. Александромъ Цанетти и Карломъ Абрици, которые, какъ видно изъ ихъ предисловія, въ распредѣленіи по порядку издѣлій подъ чернью, слѣдовали системѣ Г-на Дюшена, изложенной въ его *Essai sur les Nielles*, изданномъ въ 1836 году въ Парижѣ. Труды ихъ весьма любопытны и свидѣтельствуютъ о ихъ обширныхъ и основательныхъ познаніяхъ. (*О.Г.Ц.П.*)

Съ 1-го числа настоящаго мѣсяца Апрѣля, началась подписка на 2-й Кварталъ сего года, на газету Литовскаго Вѣстника.— Цѣна по прежнему 2 руб. 25 коп. сереб.

którzy przyjęli obowiązki służbowe u Porty, posłano dwóch do Kurdystanu, 4-ch do Konieh. Wszystko zdaje się upoważniać do mniemania, że wojna z *Mehmedem-Alim* stała się nieuchronną, gdyby nie ta okoliczność, że wielkie mocarstwa europejskie wyraźnie oświadczyły, iż żadnej zmiany w teraźniejszym *status quo* na Wschodzie nie dopuszczą. W takim stanie rzeczy, nie będzie pewnie Vice Król stroną zaczepiającą, zwłaszcza po ostatnich wypadkach w Syryi, które stawiają tamtejsze wojsko jego w dosyć przykrém położeniu, tak, że *Ibrahim* z trudnością tylko może na wodzy utrzymać wzburzone pokolenia. Co się tycze Porty Ottomańskiej, ta przy wielkiém wycieńczeniu swojém, nie może także ze strony swojej myśleć o zerwaniu pokoju; jeżeli zaś uzbraja się, czyni to jedynie z przezorności, ażeby bydź w pogotowiu do obrony swych granic w każdym nieprzewidzianym wypadku, albo też bydź sposobną do odebrania ustąpionych Vice-Królowi prowincyj, w takim razie, gdyby potemu stosowna wydarzyła się pora.

— Otrzymano tu doniesienia z Trykala, według których, pojawiają się znowu na granicy grecko tureckiej rabusiowskie napady, przeciwko którym obadwa rządy, to jest, turecki i grecki, zaradcze środki urządziły. Górale tessalscy zaczynają się także poruszać, posunęli nawet swe wycieczki tak daleko, że widziano ich aż pod Vola. W Albanii objawia się także duch zaburzeń, co zwykło zawsze następować w taką porę, kiedy się *Mehmedowi Alemu* źle wiedzie, lub ma już na podorędziu jakieś plany przeciwko Porcie. Jest rzeczą niezawodną, że stan Albanii można uważać za barometr stosunków egiptskiego rządcy, który i tym razem, jak zapewniają listy z Janiny pisane, ma swoich emissaryuszów, podniecających zaburzenia w Albanii, aby rozerwać przez to siły Porty.

Dnia 20-go.

Słychać, że przysposobienia flotty, czynione z pośpiechem w arsenale tutejszym, a kierowane przez oficerów amerykańskich, którzy świeżo weszli do marynarki tureckiej, będą nie długo ukończone, i że najdalej w pierwszych dniach kwietnia wypłynie flotta na morze, udając się ku brzegom Azyi. Przedstawienia Pana *Roussin* i blizka obecność flotty francuzkiej pod Admirałem *Gallois*, sprawiły, że Porta dała zapewnienie, jako poprzestając na obrótach morskich w stronie wskazanej, flotta jej nie będzie miała tym razem żadnych stosunków z rządcami w Tunecie i Trypolu. (*G. C.*)

Rozmaite Wiadomości.

Dwa sławne i bogate zbiory utworów sztuk pięknych, sprzedane będą nie bawnie w Wenecyi. Pierwszy należał do Kanowy, i znajduje się teraz w posiadaniu jego przyrodniego brata, i ogólnego legataryusza P. Jana Chrzciciela Sarbori-Kanowy. Spisują już katalogi tego zbioru, zajmującego trzy obszerne galerye w pałacu, w którym mieszka właściciel. Zbiór drugi, nie mniej znany za obrębem Włoch, nieustępujący pierwszemu, co do przedmiotów szacownych, jest własnością Leopolda de Cicognara, sławnego autora „historyi architektury od czasu odrodzenia się tej sztuki we Włoszech, aż do wieku Kanowy.” Najwięcej zadziwia w tym zbiorze cały poczet czerni (robot czarno szmelcowanych na srebrze lub złocie), wykonywanych przez najcelniejszych złotników florenckich, rzymskich i weneckich, tudzież szereg rycin szkoły włoskiej, francuzkiej i niemieckiej, od pierwszych tej sztuki początków aż do śmierci Cicognara. Zbiór rytowników włoskich jest zupełny, i zaczyna się od Monte santo di Dio, dzieła Bacio Baldini. W zbiorach rytowników francuzkich i niemieckich, widzimy niejaką przerwę, ale szczęściem ta pochodzi tylko z braku dzieł artystów drugiego i trzeciego rzędu. Katalog tych czerni i rycin, sporządzony jest przez PP. Zanetti i Abrizzi, którzy w uporządkowaniu poszli za systematem P. Duchêne, wyjaśnionym w dziele, noszącym tytuł *Essai sur les Nielles*, wydaném w Paryżu w 1826 r. Praca ich jest nader ciekawa, i dowodzi obszernej i gruntownej znajomości rzeczy.

Od dnia 1-go teraźniejszego miesiąca Kwietnia, zaczęła się prenumerata na 2-gi tego roku Kwartał gazety Kuryera Litewskiego.— Cena zwyczajna rubli srebrem 2 kop. 25.

ВИЛЬНА. Типограф. Д. Марцинковскаго. Печатать дозволяется. Апрѣля 15 д. 1838 г. — Цензоръ Стат. Совѣт. Кав. *Левъ Боровскій.*